

mærke, at jeg føler mig forvissset om, at Enhver, der vil tænke nærmere over dette Spørgsmaal, vil se, at det er en Materie, der er fuld af Banfeligheder baade til den ene og den anden Side. Men det følger af sig selv, at jeg skal være rede til, saa vidt jeg formaar, at deltage i de Forhandlinger, som videre maatte foranlediges ved dette Spørgsmaal. Jeg tror naturligvis, jeg nærer ingen Tvivl om, at det System, vi have, trænger til at forbedres, men jeg tilstaar, at der egentlig ikke hos mig har fæstnet sig nogen bestemt Forestilling om, hvorledes denne Forbedring skulde være.

Zernansen: Jeg mener ikke at have brugt dette Udtryk saaledes, som Justitsministeren opfattede det, at Rigsdagen blev hjemsendt, for at Ministeriet kunde komme til at udstede provisoriske Love, i alt Fald laa det ikke i min Tanke. Det, jeg vilde, var kun at paapege den Kjendsgjerning, at Rigsdagen var samlet, at den, hvis man sølte Nødvendigheden af at faae disse Lovbestemmelser, var til Stede og kunde bruges dertil, og den Kjendsgjerning, at det var umiddelbart efter Rigsdagens Hjemsendelse, at de provisoriske Love blev udstedte. Dette synes mig det Farlige ved en saadan Brug af § 25, at Bevillingsmyndigheden og Lovgivningsmagten let blive illusoriske, naar man ikke indskrænker Brugen af § 25 til det bestemte Tilfælde, at Rigsdagen ikke er samlet og — thi dette er vistnok Meningen — heller ikke let kan blive samlet, og det, der ønskes foretaget, er saa paatrængende nødvendigt, at det maa ske foreløbig. Den høitærede Minister mente, at det var Begrundelse nok til ikke tidligere at have truffet de af mig omtalte Foranstaltninger, at det først var i Løbet af Efterommeren, eller i Løbet af Sommeren, at den alvorlige Overbevisning paatrængte sig Ministeriet, at der maatte saadanne Foranstaltninger til, men det var jo altsaa henad den Tid, da Rigsdagen samledes, nemlig i Oktober, saa at der dog havde været Leilighed for Regjeringen til for Rigsdagen at fremkomme med sine Forslag og Tanker i den Retning. Der er et Punkt i Motiverne, som har gjort mig meget ondt, men jeg haaber ikke, at det har været Ministeriets Hensigt at ville udtale det, som synes at ligge i de der brugte Udtryk; det er det, at det affhyllige Mordattentat paa Conseilspræsidenten, bliver sat i Forbindelse med den Tilstand, hvori Befolkningen befinder sig og befaandt sig. Det kan ikke Andet end føles som

krænkende. Jeg har paa alle de Steder, hvor jeg har færdeedes blandt Befolkningen, kun hørt en eneste Mening, nemlig den bedste Afsty for saadanne vanvittige og forbryderiske Forsøg. Jeg siger ikke, at det har været Meningen, men jeg synes, at der er kastet en Skygge over Befolkningen, som om den var pestbefængt med forbryderiske Tendentser, saa at dette affhyllige Mordforsøg kun var et enkelt Udbrud deraf.

Justitsministeren (Mellermann): Jeg tror, at den ærede Taler's Dringer gav Anledning til den Modbemærkning, som jeg fremkom med, men jeg skal i Anledning af den yderligere Udvikling, som han nu har givet af sin Tanke, bemærke, at mit Svar derpaa ligger i Grunden i det, som jeg allerede en Gang har sagt før, nemlig at ingen Beslutning var fattet om disse Love i det Dieblit, Rigsdagen blev udsat, idet Rigsdagen blev udsat af andre Grunde, og at det stod for mig saaledes, at det ikke vilde kunne forsvares at vente, til Rigsdagen atter traadte sammen, men at der skulde handles hurtig, hvis man vilde forebygge, at man kunde faae de største Samsundsorden, de største Samsundsulhykker over Hovedet, inden man vidste et Ord af det. — Hvad angaar den Bemærkning, som den ærede Taler fremkom med angaaende Mordattentatet paa Conseilspræsidenten, vil jeg ogsaa dertil svare, at Agitationen havde jo bredt sig meget stærkt og antaget en meget voldsom Karakter i Sommerens Løb, men at det altid gaar saaledes, at der, naar man skal handle efter et Skjøn over Gradationen af Noget, kommer et Moment, som bliver det afgjørende, en Draabe, som bringer Glasset til at flyde over, og dette var netop Mordattentatet paa Conseilspræsidenten. Det var før saa vidt den sidste og afgjørende hvide Anledning til, at den Sag blev tagen under alvorlig Overveielse. Hvad iøvrigt de Bemærkninger angaar, som den ærede Taler fremkom med om denne Begivenhed, saa er der jo ingen Steder sagt, og jeg har heller aldrig ment, at Agitationens Ledere i nogen Maade skulde have tilfattet eller forudset eller ønsket denne Handling som en Følge af deres Virksomhed; det er jeg fuldkommen overbevist om, at de ikke have gjort; men den er alligevel en Frugt af Agitationen. Det er oplyst ved Forhørerne i Sagen.

Da Ingen yderligere ønskede at udtale sig, sluttedes Forhandlingen.